

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜ. ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ

Τμήμα Α

Πληροφορίες : Ανδριάνα Καραμπλιάνη

Τηλ. 210-3368164 / 3368224

Φαξ : 210-3368186

e-mail : asfasth@ggka.gr

2286
4/10/13

02
Αθήνα, 24-9-2013

Αριθμ. πρωτ. : Φ. 0500/26084/954

Προς:

Συνήγορο του Πολίτη

Χατζηγιάννη Μέξη 5

115 28 Αθήνα

Υπόψη κ. Χριστίνας Αγγέλη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠ/ΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΒΡΟΥ

ΑΡ. ΠΡΩΤ. 255

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 21/10/13

Κοιν.:

(Με συν/νο το αρ.164177/31374/2013 του

Συνηγόρου το Πολίτη)

1. Ο.Α.Ε.Ε.

α. Γραφείο Διοικητή

Ακαδημίας 22, Τ.Κ. 106 71, Αθήνα

β. Γενική Δ/νση Ασφαλιστικών Υπηρεσιών

Σατωβριάνδου 18, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα

2. Ε.Τ.Α.Α.

α. Γραφείο Προέδρου

β. Γενική Δ/νση Ασφάλισης - Παροχών

γ. Δ/νση Υγειονομικού

Μάρνη 22, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα

**3. Ολομέλεια Προέδρων Δικηγορικών
Συλλόγων Ελλάδος**

Ακαδημίας 60, Τ.Κ. 106 79, Αθήνα

4. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Πλουτάρχου 3, Τ.Κ. 106 75, Αθήνα

5. Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος

Πειραιώς 134 & Αγαθήμερου, ΤΚ 11854, Αθήνα

6. Συμβολαιογραφικός Σύλλογος Αθηνών,

Πειραιώς, Αιγαίου, Δωδεκανήσου, Λαμίας

Γεωργίου Γενναδίου 4, Τ.Κ. 106 78, Αθήνα

7. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

Νίκης 4, Τ.Κ. 102 48, Αθήνα

8. Ευπορικός Σύλλογος Αθηνών

Μητροπολεως 52, Τ.Κ. 105 03 Αθήνα

Θέμα : Χορήγηση επιδόματος μητρότητας σε αυτοαπασχολούμενες γυναίκες

Σχετ. : το αριθ. 164177/31374/2013 έγγραφό σας

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, αναφορικά με την χορήγηση επιδόματος μητρότητας σε αυτοαπασχολούμενες εργαζόμενες γυναίκες, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα :

Με το ν. 4097/2012 (Α,235) ενσωματώθηκε πλήρως στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2010/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2010 «για την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών που ασκούν αυτοτελή επαγγελματική δραστηριότητα και την κατάργηση της οδηγίας 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου».

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 6 του νόμου αυτού, προβλέπεται ότι στις γυναίκες αυτοαπασχολούμενες δύναται να χορηγηθεί επίδομα ικανό να εξασφαλίσει την προσωρινή διακοπή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας λόγω εγκυμοσύνης ή μητρότητας, για τουλάχιστον 14 εβδομάδες και με κοινή απόφαση των Υπουργών

Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθορίζονται ο φορέας, το ύψος, ο τρόπος, και κάθε άλλη διαδικασία αναγκαία για τη χορήγηση του επιδόματος.

Κατόπιν των ανωτέρω, και προκειμένου να ορισθεί ο αρμόδιος φορέας και να εκδοθεί η προαναφερθείσα κ.υ.α., η υπηρεσία μας έχει απευθύνει έγγραφο στους φορείς ασφάλισης αυτοασπασχολούμενων ώστε σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των μελών τους, να εξετάσουν τη δυνατότητα χορήγησης του εν λόγω επιδόματος σε υποχρεωτική ή προαιρετική βάση.

Με τη σύσταση του Ε.Ο.Π.Υ.Υ. (ν.3918/2011) και την ένταξη στον οργανισμό αυτό των κλάδων υγείας των ασφαλιστικών οργανισμών για παροχές ασθένειας σε είδος, καθώς και τη σύσταση - λειτουργία στους ασφαλιστικούς φορείς αυτοτελούς «Λογαριασμού Παροχών σε Χρήμα» με πλήρη λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια για τη χορήγηση των παροχών ασθένειας σε χρήμα, σε συνδυασμό με τις αλλαγές που επέρχονται στο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας, τη δεινή οικονομική κατάσταση των φορέων, την εκτίναξη της ανεργίας και γενικά της υποασφάλισης, οι φορείς, προς τους οποίους με σχετικό έγγραφό μας έχουμε ζητήσει τις απόψεις τους για το όλο θέμα, μέχρι σήμερα, δεν μας έχουν υποβάλει καμία πρόταση.

Πάντως το όλο θέμα απαιτεί διερεύνηση, εκπόνηση οικονομικής μελέτης και γενικά τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων δεδομένου ότι θα πρέπει να εκτιμηθεί το κόστος της ρύθμισης αυτής και του τρόπου αντιμετώπισης της όποιας επιβάρυνσης.

Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί και οι κοινωνικοί εταίροι, προς τους οποίους κοινοποιείται το παρόν έγγραφο με συνημμένο σε αυτό το αριθμ. 164177/31374/2013 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη, παρακαλούνται να λάβουν υπόψη τους τα σχετικά για το θέμα αυτό α) Φ.0500/204/11/28-1-2011, β) Φ.0500/15729-1940/6-7-2011, γ) Φ.0500/ 4532/648/22-2-2012 και δ) Φ.0500/29406/2342/23-1-2013 έγγραφα μας και να έχουμε τις απόψεις τους για το όλο θέμα.

Η Γενική Διευθύντρια

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού (επί εγγράφου 24461/5393/9-8-2013)
2. Γραφείο Γενικής Δ/ντριας Κ.Α.
3. Δ/ση Ασφάλισης Ασθένειας & Μητρότητας / Τμήμα Α

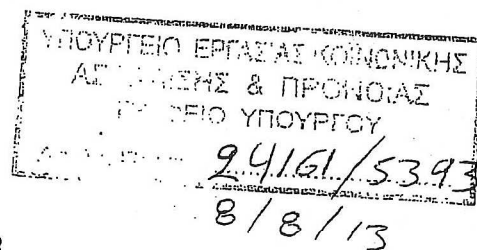
Δρ. Άρτεμις Αναγνώστου - Δεδούλη

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Η ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

1 Αυγούστου 2013

Αριθμ. Πρωτ.: 164177/31374/2013

Πληροφορίες: κα Χριστίνα Αγγέλη (τηλ.: 2131306632)

Προς:

1) Υπουργείο Οικονομικών

Γραφείο Υπουργού κου Στουρνάρα

Νίκης 5-7

10180 Αθήνα

2) Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Γραφείο Υπουργού κου Βρούση

Σταδίου 29

10110 Αθήνα

Θέμα: Εκκρεμότητα έκδοσης ΚΥΑ για την ενεργοποίηση του δικαιώματος των αυτοαπασχολούμενων γυναικών σε επίδομα μητρότητας (άρθρ. 6 παρ. 1 Ν. 4097/2012).

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Με αφορμή αναφορά (Φ.Υ. 164177) σας απηύθυνα έγγραφο για το ανωτέρω θέμα (αριθμ. πρωτ. εγγράφου 164177/14667/2013). Εκτοτε, και άλλες αναφερόμενες γυναίκες αυτοαπασχολούμενες έχουν υποβάλλει αναφορά προς το ΣΤΠ και επιθυμούν να λάβουν το σχετικό επίδομα μητρότητας που προβλέφθηκε δυνάμει της διάταξης του αρθ. 6 παρ. 1 του ν. 4097/2012. Ωστόσο, όπως έχει προκύψει από τα στοιχεία των αναφορών που μας έχουν περιέλθει, ακόμα, αν και ο νόμος έχει δημοσιευθεί ήδη από τις 3-12-2012, δεν έχει ορισθεί βάσει ΚΥΑ, όπως τούτο ρητά προβλέπεται στο νόμο, ο φορέας, το ύψος, ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης του επιδόματος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4097/2012.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4097/2012 (άρθρα 6 και 8 αυτού): «1. Στις αυτοαπασχολούμενες εργαζόμενες γυναίκες μπορεί να χορηγείται επίδομα μητρότητας, το οποίο επιτρέπει την προσωρινή διακοπή του επαγγέλματός τους, λόγω εγκυμοσύνης ή μητρότητας, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 14 εβδομάδων. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζονται ο φορέας, το ύψος, ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης του επιδόματος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου 1» (άρθρο 6) «Φορέας παρακολούθησης της τήρησης, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου ορίζεται ο Συνήγορος του Πολίτη....» (άρθρο 8 παρ.1).

Δεδομένου ότι η -σημειωθείσα καθυστέρηση στην έκδοση της οικείας ΚΥΑ διαιωνίζει αναπόφευκτα τις δυσμενείς συνέπειες που υφίστανται οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, ειδικά για ένα τόσο ευαίσθητο ζήτημα όπως αυτό της μητρότητας, παρακαλώ για την προσωπική σας παρέμβαση. Ενώ δηλαδή ο νομοθέτης ρύθμισε με διάταξη άμεσης εφαρμογής τη χορήγηση του σχετικού επιδόματος μητρότητας στις αυτοαπασχολούμενες γυναίκες, κατέλειπε στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση την ρύθμιση της φάσης της ασφαλιστικής παροχής, χωρίς την παρέμβαση της οποίας το προβλεπόμενο από τον νόμο ασφαλιστικό δικαίωμα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Εν όψει των παραπάνω, όσον αφορά την άσκηση της κανονιστικής αρμοδιότητάς σας, ο Συνήγορος του Πολίτη θα ήθελε να θέσει υπ' όψιν σας τις παρακάτω σκέψεις, παρακαλώντας για τις απόψεις και ενέργειές σας:

Ι. Ευχέρεια ή υποχρέωση άσκησης της κανονιστικής αρμοδιότητας

Η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας δέχεται ότι, κατά κανόνα, η διοίκηση δεν έχει υποχρέωση, αλλά ευχέρεια για την άσκηση της κανονιστικής αρμοδιότητας κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης. Έτσι το ΣτΕ έχει κρίνει¹ ότι «παραλείψη ή άρνηση οφειλόμενης ενέργειας προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως υπάρχει όταν με ρητή διάταξη η Διοίκηση υποχρεούται να προβεί σε ορισμένη ενέργεια ή ρύθμιση σχέσης με την έκδοση εκτελεστής πράξης, όχι όμως και όταν παρέχεται σ' αυτήν η εξουσία να ρυθμίζει με κανονιστικές πράξεις σχέσεις ή καταστάσεις μέσα στα όρια της εξουσιοδότησης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η εκτίμηση της σκοπιμότητας για την έκδοση των κανονιστικών πράξεων δεν ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας».

Ο κανόνας αυτός γνωρίζει ωστόσο σημαντικές εξαιρέσεις. Η υποχρέωση της κανονιστικώς δρώσας διοίκησης υφίσταται είτε όταν με τη νομοθετική διάταξη διασφαλίζεται η αποτελεσματική άσκηση συνταγματικά προστατευόμενου δικαιώματος είτε όταν ο εξουσιοδοτικός νόμος ιδρύει δικαίωμα, το οποίο θεωρεί συνεστημένο από την έναρξη της ισχύος του, καταλείποντας στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση την περαιτέρω ρύθμιση των τεχνικών λεπτομερειών².

Έτσι, με την υπ' αρ. 6/2001 απόφασή του το Α' Τμήμα του ΣτΕ³ έκρινε ότι «Εάν, ειδικότερα, πρόκειται για περίπτωση που αφορά την καθιέρωση ενός δικαιώματος προς παροχή, δεν εμποδίζεται ο εξουσιοδοτών νόμος να αναγνωρίσει εξ αρχής και αμέσως αυτό το δικαίωμα, με την έννοια, ότι το θεωρεί, από την έναρξη της ισχύος του νόμου, ως παρεχόμενο, καταλείποντας απλώς στο εξουσιοδοτούμενο όργανο την περιορισμένη εξουσία να θεσπίσει συμπληρωματικούς κανόνες δικαίου, αναγκαίους για την περαιτέρω ρύθμιση τεχνικών λεπτομερειών ή των όρων ασκήσεως του δικαιώματος. Στην περίπτωση αυτή, δεν συγχωρείται να καθίσταται το δικαίωμα αυτό, στην ουσία, ανενεργό, διὰ της παραλείψεως της επιτασσόμενης συμπληρωματικής κανονιστικής ρυθμίσεως αυτού [...]»

Η θέση αυτή υποστηρίζεται τόσο από τη θεωρία του διοικητικού δικαίου όσο και από αυτή του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης. Ειδικότερα, ο Α. Στεργίου⁴ υποστηρίζει ότι «Κατάδηλη είναι ορισμένες φορές, η εξάρτηση της εφαρμογής ενός νόμου από κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται, όταν το εξουσιοδοτούμενο όργανο το κρίνει σκόπιμο. Αν και έχει νομολογηθεί ότι η διοίκηση επιλέγει, κατά διακριτική ευχέρεια, το χρονικό σημείο άσκησης της κανονιστικής της αρμοδιότητας -ευχέρεια που δεν ελέγχεται από τον ακυρωτικό δικαστή- ωστόσο δεν μπορούμε να μείνουμε δέσμιοι μιας τέτοιας αντίληψης, στην περίπτωση που η μη χρήση της εξουσιοδότησης ματαιώνει μία νομοθετική παρέμβαση, η οποία γίνεται ενόψει της συνταγματικής επιταγής και συγκεκριμένα για την πραγμάτωση

¹ ΣΤΕ, 4620/97, ΕΔΚΑ, 1999, σ. 862.

² Βλ. Χ. Μουκίου, *Η κανονιστική αρμοδιότητα της διοίκησης υπό το πρίσμα των νεότερων νομολογιακών εξελίξεων*, Εκδ. Α. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2009, σσ. 261 επ.

³ Βλ. επίσης ΣΤΕ 211/2006, 353/2007, 2224, 3088/2009.

⁴ Α. Στεργίου, *Κοινωνική Ασφάλιση Χωρίς Εγγυήσεις*, Εκδ. Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη, 1992, σσ. 51-52.

ενός κοινωνικού δικαιώματος, όπως είναι το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση (άρθρο 22, παρ. 4 ΣτΑ).

Ανάλογη είναι και η θέση που έχει υιοθετήσει ο Π. Δαγτόγλου⁵ ο οποίος σημειώνει ότι: «Κατά κανόνα, η διοίκηση δεν υποχρεούται να κάνει χρήση της εξουσιοδότησεως, το αντίθετο ισχύει στην περίπτωση που η μη έκδοση του διατάγματος ματαιώνει ουσιαστικά την νομοθετική βούληση (ΣΤΕ 2052/1980), προπάντων όταν ο νομοθέτης εκτελεί εντολή του Συντάγματος, όπως πχ. για την κοινωνική ασφάλιση εργαζομένων».

Κατά την άσκηση του ακυρωτικού ελέγχου και προκειμένου να κρίνει εάν υφίσταται παράνομη παράλειψη άσκησης της κανονιστικής αρμοδιότητας, το Συμβούλιο της Επικρατείας λαμβάνει υπ' όψιν και τον τρόπο με τον οποίο διατυπώνεται η νομοθετική βούληση στην εξουσιοδοτική διάταξη. Έτσι, κρίνοντας σχετικά με την μη έκδοση υπουργικής απόφασης για την αναπροσαρμογή συντάξεων και λοιπών παροχών, που χορηγούν οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης [...] «εντός των ορίων της εισοδηματικής πολιτικής, όπως καθορίζεται εκάστοτε με απόφαση της Επιτροπής Τιμών και Εισοδημάτων και των οικονομικών δυνατοτήτων των φορέων», το ΣΤΕ αποφάνθηκε ότι «Η έκδοση των αποφάσεων αυτών, οι οποίες έχουν κανονιστικό χαρακτήρα, δεν είναι υποχρεωτική [...] εφ' όσον εξαρτάται από την κατ' αρχήν ανέλεγκτη ακυρωτικώς εκτίμηση των ανωτέρω παραγόντων. Επομένως, η παράλειψη του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ή η άρνησή του να εκδώσει τέτοιου είδους απόφαση δεν αποτελεί, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, παράλειψη ή άρνηση οφειλόμενης ενέργειας προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας» (ΣΤΕ 4620/97, όπ.π.). Αντιθέτως, όταν με τη διάταξη που παρέχει την εξουσιοδότηση, ο νομοθέτης προχωρεί σε σύσταση του σχετικού δικαιώματος και αφήνει στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση τη ρύθμιση των τεχνικών λεπτομερειών για την ικανοποίησή του, «η άσκηση της αρμοδιότητας προς κανονιστική ρύθμιση καθίσταται δέσμια, η παράλειψη της Διοικήσεως ν' ασκήσει την κανονιστική αυτή αρμοδιότητα είναι αντίθετη προς το νόμο, από την παράλειψη δε αυτή δημιουργείται ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 του Εισ. Ν. Α.Κ. (πρβλ. ΣΕ 2052/80, 1929/78 Ολ., 795/54 Ολ.)».

Στην προκειμένη περίπτωση, η νομοθετική εξουσιοδότηση επιβάλλει στην Διοίκηση την υποχρέωση για την έκδοση της κανονιστικής πράξεως, δεδομένου ότι «ο ίδιος ο νόμος καθιερώνει ευθέως και αμέσως ένα δικαίωμα των πολιτών, καταλείπει δε απλώς στον εξουσιοδοτούμενο από αυτόν κανονιστικό νομοθέτη να θεσπίσει συμπληρωματικούς κανόνες, αναγκαίους για την ρύθμιση τεχνικών λεπτομερειών ή των όρων ασκήσεως του δικαιώματος», ενώ ταυτόχρονα το εν λόγω δικαίωμα προστατεύεται από το Σύνταγμα (άρθρο 21 παρ. 1)⁶. Συνεπώς, η παράλειψη έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης με την οποία θα καθορίζονται οι προϋποθέσεις απονομής του επιδόματος, η διάρκεια και το ποσόν της καταβολής και η διαδικασία απονομής της, συνιστά ενόψει των παραπάνω, παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, υπόκειμενη σε αίτηση ακυρώσεως από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

II. Χρόνος άσκησης της αρμοδιότητας

Εν όψει των παραπάνω, με την εξουσιοδότηση που παρείχε στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, ο νομοθέτης του άρθρου 6 παρ. 2 του ν. 4097/2012, υποχρεώνει μεν τη διοίκηση να προβεί στην υιοθέτηση διατάξεων με τις οποίες θα ρυθμίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την άσκηση του δικαιώματος των αυτοαπασχολούμενων γυναικών στη χορήγηση επιδόματος μητρότητας, πλην όμως

⁵ Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Εκδ. Α. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 1997, σσ. 88.

⁶ Σ.τ.Ε. 211/ 2006, πρβλ. 1978/2002, 672/2002 επταμελούς, 537/2002 επταμελούς, 31/2002, 2465/2001, 1394/2001 επταμελούς, 326/2001 επταμελούς, 5, 6/2001 επταμελούς 2546/1999 επταμελούς, 2818/1997 επταμελούς, 4396/1996, 3255/1996, 300/1989 επταμελούς, 145/1989, 1929/1978, 4334/1976 Ολομ. κ.ά.

δεν θέσει προθεσμία προς τούτο. Έτσι, ενώ η αρμοδιότητα της διοίκησης είναι δεσμία ως προς το εάν θα προβεί στην κανονιστική ρύθμιση, το αρμόδιο όργανο διατηρεί ευχέρεια ως προς τον χρόνο άσκησης της αρμοδιότητάς του. Ωστόσο, η ευχέρεια αυτή δεν είναι χρονικά απεριόριστη. Σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, όταν ο εξουσιοδοτικός νόμος ιδρύει δικαίωμα το οποίο θεωρεί συνεστημένο από την έναρξη ισχύος του, καταλείπει δε στο διοικητικό όργανο που είναι αποδέκτης της νομοθετικής εξουσιοδότησης την περιορισμένη εξουσία θέσπισης συμπληρωματικών κανόνων δικαίου για την περαιτέρω ρύθμιση των όρων άσκησης του δικαιώματος, δεν συγχωρείται να καθίσταται το δικαίωμα αυτό στην ουσία ανενεργό, με την παράλειψη θέσπισης της επιβαλλόμενης συμπληρωματικής ρύθμισης⁷.

Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που ο νόμος θεσπίζει δικαίωμα σε χρηματική παροχή χωρίς να προσδιορίζει το ύψος της, η υποχρέωση της κανονιστικής δρώσας διοίκησης καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική, δεδομένου ότι είναι δυσχερής ή και αδύνατη η πλήρωση του ρυθμιστικού κενού ερμηνευτικά και η δικαστική επιδίωξη της αξίωσης καθίσταται ανέφικτη⁸. Η υποχρέωση της διοίκησης να ασκήσει την κανονιστική της αρμοδιότητα εντός ευλόγου χρόνου έχει επανειλημμένα υπογραμμισθεί από το ΣτΕ στο πεδίο του κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου⁹.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα είναι η υπ' αρ. 2052/1980 απόφαση του ΣτΕ σχετικά με την παράλειψη έκδοσης διατάγματος για τον καθορισμό των όρων υπαγωγής στην επικουρική ασφάλιση του Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών, εφόσον αυτό ήταν απαραίτητο για την ολοκλήρωση του συστήματος της επικουρικής αυτής ασφάλισης. Το Δικαστήριο έκρινε ότι υπό το δεδομένο ότι η καταβολή των πόρων υπέρ του κλάδου αυτού επιβάλλεται από την έναρξη ισχύος του νόμου, πρέπει να θεωρηθεί υποχρεωτική η έκδοση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται από την εξουσιοδοτική διάταξη νόμου, την οποία οφείλει να προκαλέσει ο κατά νόμο αρμόδιος Υπουργός.

III. Συμπέρασμα

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Με βάση τα ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι αποτελεί υποχρέωσή και ζήτημα άμεσης προτεραιότητας να ασκήσει η διοίκηση την κανονιστική της αρμοδιότητα, προκειμένου να υιοθετηθούν οι διατάξεις που θα ρυθμίζουν πλήρως τις λεπτομέρειες για την άσκηση του δικαιώματος των αυτοαπασχολούμενων γυναικών στη χορήγηση σε αυτές του σχετικού επιδόματος μητρότητας, ούτως ώστε να αρχίσει η διαδικασία καταβολής τους το ταχύτερο δυνατόν.

Λαμβανομένων υπ' όψιν των ανωτέρω, αναμένω την ανταπόκρισή σας και παραμένω στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή περαιτέρω πληροφορία.

Με τιμή

Αθανασία Ευριδίκη

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη

Επισυνάπτεται το προηγούμενο με αριθμ. πρωτ. 164177/14667/2013 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη.

⁷ Χ. Μουκίου, όπ.π., σ. 262 και η εκεί αναφερόμενη νομολογία.

⁸ Χ. Μουκίου, όπ.π., σ. 330.

⁹ Κρίθηκε ότι υφίσταται υποχρέωση έκδοσης π.δ. για τον καθορισμό των ασφαλιστικών κλάσεων, εφόσον αυτή είναι απαραίτητη για την ενεργοποίηση του ασφαλιστικού δικαιώματος (ΣτΕ 1929/1978 Ολ., 210/1979) καθώς και διατάγματος για τον καθορισμό των όρων υπαγωγής στην προαιρετική ασφάλιση ασφαλιστικού ταμείου (ΣτΕ 2011/1958 Ολ.).